

Sygn. akt II Ca 47/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lutego 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Jarosław Gołębiowski
Sędziowie	SSO Stanisław Łęgosz (spr.) SSO Dariusz Mizera
Protokolant	st. sekr. sąd. Beata Gosławska

po rozpoznaniu w dniu 13 lutego 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa P. Z.

przeciwko A. Z.

o obniżenie alimentów

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Radomsku

z dnia 21 listopada 2013 roku, sygn. akt III RC 205/13

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że w miejsce alimentów ustalonych ugodą zawartą dnia 9 października 1996 roku w sprawie III RC 664/96 przed Sądem Rejonowym w Radomsku w wysokości 20% wynagrodzenia P. Z. nie mniej niż 180 złotych miesięcznie zasądza od P. Z. na rzecz A. Z. alimenty w kwocie po 900 (dziewięćset) złotych miesięcznie płatne do dnia 18-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat poczynając od dnia 13 lutego 2014 roku, a w pozostałej części apelację oddala.

Na oryginale właściwe podpisy

Sygn. akt II Ca 47/14

UZASADNIENIE

Powód P. Z. domagał się zmiany dotychczasowego obowiązku alimentacyjnego względem pozwanego A. Z. poprzez odstąpienie od alimentów procentowych i zasądzenie alimentów kwotowych w wysokości po 400 zł miesięcznie.

Pozwany A. Z. nie uznał powództwa i wnosił o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 21 listopada 2013r. w sprawie III RC 205/13 Sąd Rejonowy w Radomsku powództwo oddalił.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego.

Ostatnio wysokość alimentów od powoda na rzecz jego syna została ustalona w ugodzie zawartej przed Sądem Rejonowym w Radomsku w dniu 9 października 1996 r. - na 20% miesięcznego wynagrodzenia pobieranego przez P. Z. po potrąceniu podatku dochodowego, nie mniej niż 180 złotych miesięcznie.

Powód P. Z. jest ojcem pozwanego A. Z.. Poza pozwanym powód ma dwoje małoletnich dzieci w wieku 3,5 i 15 lat. Małoletnie dzieci powoda są zdrowe. Powód pozostaje w związku małżeńskim z matką małoletnich. Żona powoda pracuje w (...) i zarabia miesięcznie netto ok. 5417 złotych. P. Z. pracuje w (...) i zarabia miesięcznie brutto ok. 7.051 złotych, co daje netto kwotę ok. 5,780 złotych. Poza wynagrodzeniem z pracę małżonkowie nie mają innego dochodu. Pozwany jest współwłaścicielem mieszkania o pow. 64 m² i garażu, działki rolnej oraz dwóch samochodów osobowych.

Powód nie utrzymuje kontaktów z pozwanym.

Pozwany A. Z. ma 20 lat. Mieszka z mamą i dziadkami. Od 1 października 2013 r. rozpoczął naukę na studiach stacjonarnych na Wydziale (...) na kierunku (...). Zajęcia na uczelni odbywają się codziennie. Pozwany dojeżdża na uczelnię do P.(...). pociągiem lub samochodem, który pożycza od mamy.

Powód swoje roszczenie wywodzi z treści art. 138 krio zgodnie, z którym w razie zmiany stosunków każda ze stron może żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. W piśmiennictwie podkreśla się, że nie każda zmiana w zakresie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego uzasadnia zastosowanie art. 138 krio. Zastosowanie tego przepisu uzasadnia jedynie taka zmiana, która jest istotna i trwała. W uchwale z dnia 16 grudnia 1987 roku Sąd Najwyższy wyjaśnił, że przy ocenie przesłanek zastosowania art. 138 k.r.i o. należy brać pod uwagę, czy istniejące warunki i okoliczności - na tle sytuacji ogólnej - mają charakter trwałe, dotyczą okoliczności zasadniczych, ilościowo znacznych i wyczerpują te przesłanki, które w istotny sposób wpływają na zakres obowiązku alimentacyjnego .

Sąd Rejonowy uznał, iż w przedmiotowej sprawie nie nastąpiła na tyle istotna zmiana stosunków, relewantna z punktu widzenia art. 138 krio, aby uzasadnione było uwzględnienie, choćby w części roszczenia powoda. Zdaniem Sądu, żądanie powoda nie znajduje uzasadnienia w zebranych w sprawie materiale dowodowym. Wyżej przytoczony przepis zastrzega, że zmiana zakresu świadczeń alimentacyjnych jest dopuszczalna „w razie zmiany stosunków”. Bowiem zarówno potrzeby uprawnionego, jak i możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego mogą ulec zmianie. Zmiana stosunków może prowadzić do uchylecia obowiązku alimentacyjnego, bądź do podwyższenia lub obniżenia alimentów.

Zasadności wskazanej oceny dowodzi porównanie stosunków obecnych z warunkami i okolicznościami uprzednio istniejącymi, zarówno w zakresie możliwości zarobkowych i majątkowych stron, jak i usprawiedliwionych potrzeb pozwanego A. Z.. Pozwany nie osiągnął samodzielności ekonomicznej. Nadal nie jest w stanie samodzielnie zaspokajać swoich potrzeby. A. Z. studiuje w systemie dziennym i nie ma możliwości podjęcia zatrudnienia aby móc samodzielnie się utrzymać. A. Z. dokłada starań w celu uzyskania możności samodzielnego utrzymania w przyszłości.

Zdaniem Sądu, kwota alimentów jaką powód zobowiązany jest uiszczać na rzecz syna, nie jest nadmiernie wygórowana. Powód osiąga stały comiesięczny dochód w dużej wysokości. Poza alimentami nie partycypuje w kosztach utrzymania studiującego syna.

Zakres świadczeń alimentacyjnych wyznaczają z jednej strony usprawiedliwione potrzeby uprawnionego, z drugiej zaś możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego. Współzależność między tymi czynnikami wyraża się w tym, że usprawiedliwione potrzeby uprawnionego powinny być zaspokojone w takim zakresie, w jakim pozwalają na to możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego. Porównanie tych wartości umożliwia ustalenie, czy i w jakim zakresie potrzeby uprawnionego mogą być zaspokojone przez zobowiązanego. Zgodnie z utrwaloną w orzecznictwie zasadą, dzieci mają prawo do równej stopy życiowej z rodzicami i to zarówno wtedy, gdy żyją z nimi wspólnie, jak i wtedy, gdy żyją oddzielnie. Oznacza to, że rodzice powinni zapewnić dziecku warunki materialne odpowiadające tym, w jakich żyją sami .

Rodzice nie mogą uchylić się od obowiązku alimentacyjnego na tej podstawie, że wykonywanie tego obowiązku stanowiłoby dla nich nadmierny ciężar. Są obowiązani podzielić się z dzieckiem nawet najmniejszymi dochodami. W szczególnych przypadkach, gdy sytuacja dziecka tego wymaga, rodzice mają obowiązek wyzbywania się posiadanego majątku bądź jego niektórych składników, aby w ten sposób podołać ciężącemu na nich obowiązkowi alimentacyjnemu.

Konkludując sąd stwierdził należy, iż w czasie od ostatniego ustalenia alimentów sytuacja zarówno po stronie powoda jak i pozwanego nie uległa na tyle istotnej zmianie, aby uwzględnić roszczenie powoda. Pozwany studiuje. Powód pracuje - wprawdzie P. Z. założył nową rodzinę - jednakże zdaniem Sądu powód decydując się na taki krok zapewne liczył się z kosztami i wydatki jakie to za sobą pociągnie.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, iż powództwo P. Z. nie znajduje oparcia w obowiązujących przepisach prawa i jako takie podlega oddaleniu.

Od tego wyroku apelację złożył powód zarzucając :

1. naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na treść rozstrzygnięcia, w szczególności: art. 233 kpc, przez dowolną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i przyjęcie, że w nie nastąpiła istotna zmiana w zakresie zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego, art. 328 § 2 kpc, poprzez odstąpienie od wnikliwej analizy sytuacji życiowej powoda, pozwanego i jego matki co skutkowało uznaniem żądania powoda jako nieuzasadnionego,
2. błędne ustalenie stanu faktycznego poprzez nieuwzględnienie wydatków poniesionych przez powoda i jego żonę w związku z wykonywaniem zatrudnienia, kosztów utrzymania rodziny powoda, spłatach pożyczek i kredytów, nieuwzględnienie zarobków matki pozwanego w ogólne i nieprecyzyjne ustalenie kosztów utrzymania pozwanego,
3. naruszenie prawa materialnego art. 133. § 1 i 135 § 1 krio.

Występując z tymi zarzutami wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku przez obniżenie alimentów należnych od powoda na rzecz pozwanego z określonych procentowo do stałej kwoty 700 zł miesięcznie, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Radomsku do ponownego rozpoznania,

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest częściowo uzasadniona. Rację ma skarżący kiedy kwestionuje niezasadne przyjęcie przez sąd pierwszej instancji, iż w sprawie nie wystąpiła zmiana stosunków w rozumieniu art. 138 krio, zezwalająca na korektę dotychczasowego obowiązku alimentacyjny powoda wobec pozwanego.

Od czasu ustalenia alimentów na rzecz pozwanego w wysokości 20 % zarobków powoda upłynęło prawie 18 lat. W celu ustalenia czy w tym czasie nastąpiła zmiana stosunków należy porównać sytuację stron jaka istniała w momencie poprzedniego ustalenia alimentów z sytuacją, jaka istnieje obecnie.

Zawierając ugodę w 1996r. powód był kawalerem i poza pozwanym nie miał nikogo na utrzymaniu. Pracował w (...) i zarabiał miesięcznie brutto 1099 zł. Z kolei matka pozwanego była bezrobotna i pobierała zasiłek 287 zł.

Po 18 latach sytuacja życiowa powoda jest całkiem inna. Zawarł związek małżeński z którego posiada 2 dzieci. Jego obecne zarobki wynoszą 5400 zł.

Natomiast jak wynika ze znajdującego się w aktach sprawy zaświadczeniu matka pozwanego pracuje w (...) i zarabia 2.781 zł netto (k-22).

Z kolei pozwany w 1996 roku w momencie zawierania ugody alimentacyjnej miał dwa lata, teraz jest już pełnoletni i studiuje na wyższej uczelni.

Obecna sytuacja stron, po 18 latach jest na tak dalece różna od tej , jaka występowała w momencie zawierania ugody, że nie jest możliwe podzielenie stanowiska sądu pierwszej instancji, że nie nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu art. 138krio pozwalająca na zmianę dotychczasowego obowiązku alimentacyjnego powoda.

Aktualnie usprawiedliwione potrzeby pozwanego mają na uwadze jego wiek i kontynuowanie nauki, wynoszą w granicach 1200 – 1400 zł, z czego powód winien łożyć na utrzymanie syna 900 zł miesięcznie. W pozostałym zakresie w kosztach utrzymania pozwanego winna partycypować jego matka.

Dlatego też w częściowym uwzględnieniu apelacji Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 kpc dokonał zmiany zaskarżonego wyroku, zaś dalej idącą apelację jako pozbawioną uzasadnionych podstaw oddalił - art. 385 kpc.

Na oryginale właściwe podpisy